

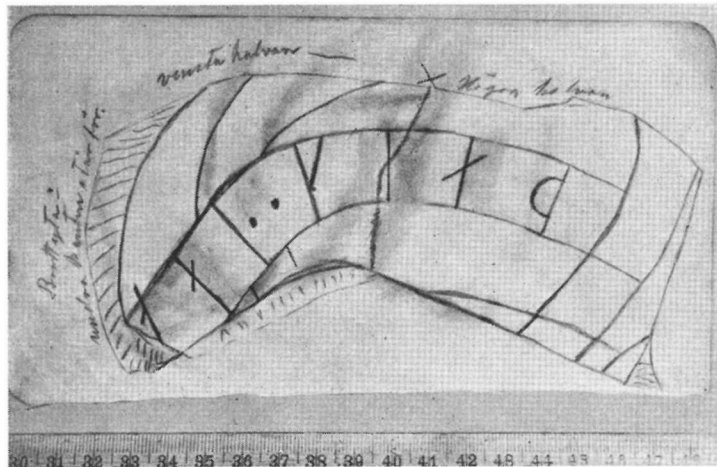

Fig. 224. U 784. Svinnegarns skola. Nu i vapenhuset. Efter teckning av O. A. Öberg.

Till läsningen: 2 a har förlorat hst nedanför bst genom en kantskada. Igenom 3 i går brottet mellan »högra och vänstra halvan». Övre delen finnes på det återfunna fragmentet. 4 a saknar högra bst, vilket kan bero på felläsning av Öberg. Skiljetecknets utseende, två punkter vid sidan av varandra (· ·) beror med all sannolikhet på felläsning.

785. Tillinge kyrka.

Pl. 102, 104.

Litteratur: L 725. Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, *Monumenta* 4, bl. 64; UFT h. 8 (1879), s. 123; S. B. F. Jansson, *Runinskriftsinventering i Uppsala län 1941* (ATA), Några okända uppländska runinskrifter (i: *Fornvännen* 1946), s. 260 f.; G. Olson, Rapport till Riksantikvarieämbetet den 18/12 1946 (ATA).

Äldre avbildning: J. Leitz och J. Hadorph, träsnitt (i Peringskiölds *Monumenta*).

Runstenen står vid kyrkans västra mur, mellan de båda portarna.

Säkerligen är det U 785 som åsyftas i *Ransakningarna* 1667—84: »Item finnas någre (= Runesteenar) Under kyrckio Murarne, på hwilcka synes allenast någre Bookstäfwer, på dhe sijdorne som uth liggia.» — På träsnittet i Peringskiölds *Monumenta* finnes bläckanteckningen »Tillinge körkegafel. Wester» (L 725: »Kyrkogafeln.»). — I UFT (1879) beskrives platsen på följande sätt: »Stenen ligger som hörnsten under nordvestra hörnet, men endast obetydligt af ristningen är synligt.» — Vid runinskriftsinventeringen 1941 föreslogs, att stenen skulle tagas fram, eftersom »sannolikt en betydande, hittills ej läst, del av inskriften döljes av muren.» Stenen togs ut och restes år 1946 genom Riksantikvarieämbetets försorg: »Genom grävning under stenen och genom att den närmast på runstenen liggande delen av tornmuren avlägsnades kunde runstenen lösgöras och uttagas. Arbetet försvårades genom att runstenen visade sig skjuta in i muren bakom ingångens sockelsten.»

Grå granit. Höjd 1,69 m., bredd 1 m. Ristningslinjerna äro smala och skarpa men grunda; de äro i regel tydliga trots vittring.

Inskrift:

uifas - - . . . : risa : stin : ptino : ub : at : k - pmunt : brupur : sin : han : uarp : tuþr : a : srklant - kup
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60
 halbi : ant : ans
 65 70

Vifastr . . . ræisa stein þenna upp at Guðmund, broður sinn. Hann varð dauðr a Særklandi. Guð hialpi and hans.

»Vifast (lät) resa upp denna sten efter Gudmund, sin broder. Han blev död i Särkland. Gud hjälpe hans ande.»

Till läsningen: Före 1 **u** finnas inga säkra spår av sk. Av r. 6 återstår endast huvudstavens nedersta del. Av r. 7 finnas endast obetydliga spår; vid nedre ramlinjen finnas korta, avlånga fördjupningar, som möjligen äro spår av huggning. Därefter är stenen avslagen 19 cm., varefter man ser nedre punkten av ett sk. Sk är i denna inskrift regelbundet två punkter (:). Från 8 **r** till 18 **i** ha runorna förlorat topparna på grund av att stenens kant har slagits av. 9 **i** är ej stunget. 13 **t** har förlorat bistavarna genom kantskadan; dock ser man tydliga spår av bista-

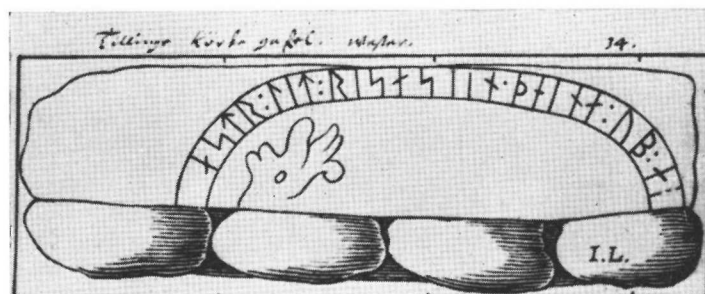

Fig. 225. U 785. Tillinge kyrka. Efter träsnitt i Peringskiölds Monumenta.

varnas ändpunkter. 14 **i** är säkert; de fördjupningar som korsa hst äro naturliga. 17 **t** har förlorat bistavarna så när som på obetydliga rester av deras ändpunkter i skadans kant. 20 **o** har bst endast t. h. om hst; båda bst äro grunda. 21 **u** och 22 **b** äro tydliga. R. 26 har förlorat bst i en flagring, som når fram till 27 **p**. 32 **b** har annan form än inskriftens övriga **b**-runor, i det att här bst mötas. Runföljden 32 **b**—59 **t** är tydlig. Av r. 60 återstår endast ett kort stycke av toppen; nedre delen är bortfallen i en flagring. Under det korta stycket av hst finnes en punktliknande fördjupning, som säkerligen är naturlig. 61 **k** är ej stunget. Efter 63 **p** och 74 **s** saknas sk. — Hadorph: . . . **astr** : **lit** : **risa** : **s** - **in** · **peina** : **ub** : **a** - . . .

Om det vanliga mansnamnet *Vifastr* se Sö 282 och om *Guðmundr* Sö 217 och U 692.

Om den ovanliga skrivningen **ptino** se U 776.

U 785 ger oss ett nytt belägg på namnet *Særkland*, som hittills har varit säkert belagt i fem svenska runinskrifter; se S. B. F. Jansson i *Fornvännen* 1946, s. 262 f.

Vem som har ristat U 785 kan ej fastställas. Ristningen är utförd i utpräglad »Gunnarsstil» och är sålunda av en ålderdomlig typ. Ett originellt drag i inskriften förtjänar att nämnas: tillägget av adverbet *upp* i den inledande satsen. Ett sådant tillägg förekommer eljest aldrig i detta utomordentligt vanliga uttryck.

Gerstena. Tillinge sn, se U 788 Stora Järstena.